COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE
cpsf.info

192

Colecția **POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE**

DIN LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS:

„CEA MAI BUNĂ DINTRE LUMI"
„MAI E ȘI ALT ADEVĂR"
ȘI
„VRĂJITORUL"

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚA ȘI TEHNICĂ

DINTRE LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS:

I. HOBANA

Cea mai bună dintre lumi

(R. P. R.)

★

S. GANSOVSKI

Mai e şi alt adevăr

(U. R. S. S.)

★

O. ŞURIANU

V r ă j i t o r u l

(R. P. R.)

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
Anul VIII — Nr. 192 — 15 noiembrie 1962

cpsf.info

Citiţi în numărul viitor al Colecţiei povestirile ştiinţifico-fantastice premiate la concurs:

„Cătălina"

şi

„Lumini în adîncuri"

Coperta-desen: DUMITRU IONESCU

(*Un moment din povestirea* „Mai e şi alt adevăr")

cpsf.info

ION HOBANA

Cea mai bună dintre lumi

(R. P. R. — Premiul al II-lea)

Întins pe masa de operaţie, pilotul părea mai înalt decît şi-l amintea profesorul din ziare, din filme, de la televizor. Mai înalt şi de o frumuseţe mai impunătoare. Hipotermia îndelungată dăduse trupului său răceala şi duritatea marmurii. De marmură părea şi faţa golită de sînge, cu umbrele viorii ale cearcănelor săpate sub ochii închişi.

„Ce culoare au ochii lui?... Albaştri, verzi...?"

Profesorul opri duşul ultrasonic, îşi strecură sub pleoape lentilele măritoare şi se îndreptă spre trupul inert. Îndoiala care-l învăluise pînă atunci cu păienjenişul ei paralizant se destrămă brusc. În faţa lui se afla nu un caz nemaiîntîlnit în practica medicală, ci un om decedat prematur. Un om care trebuia redat vieţii.

Asistentul întoarse comutatorul şi lumina începu să scadă treptat. Masa se roti în jurul axei pînă aproape de verticală. Pilotul părea acum gata să se desprindă din chingile magnetice şi să facă un pas pe podeaua translucidă.

— Contact!

Un roi de scîntei verzi porni să se învîrtejească pe ecran, prinzînd pînă la urmă contururile unui creier ciuntit. Prin lentilele măritoare, detaliile căpătau, pe rînd, proporţiile unui întreg. Profesorul schimbă de cîteva ori unghiul de observaţie şi trebui să recunoască temeinicia concluziilor cibernosticului „Salvării": o porţiune tangentă la centrii memoriei era iremediabil distrusă.

Masa celulară de schimb aştepta în recipientul străveziu al circuitului artificial. Fusese creată după modelul celulelor încă vii ale creierului pilotului. Prima încercare de a reproduce un fragment din cea mai înaltă formă de organizare a materiei.

Profesorul îi aruncă o privire piezişă. Nu mai încercase asemenea transplantări decît la animale şi rezultatele nu fuseseră totdeauna strălucite. I-ar mai fi trebuit cîteva luni de experienţe. Cîteva luni...

În penumbra verzuie, chipul pilotului îşi pierduse rigiditatea. Părea cufundat într-un somn adînc, odihnitor. Dar inima nu mai trimitea în artere fluxul vieţii. Hipotermia menţinuse un echilibru precar pe marginea abisului. Foarte curînd, moartea clinică avea să se preschimbe într-un proces ireversibil.

Profesorul îşi trase pe degete mănuşile complexului bioelectronic şi se concentră asupra imaginii de pe ecran. Bisturiele radiante, pensele, aparatele de sutură se apropiară de craniul zdrobit. Păreau însufleţite de o voinţă proprie, ameninţătoare, dar nu puteau decît să tălmăcească în mişcări de o precizie inumană fiecare nuanţă a gîndului omenesc. Şi gîndul le poruncise: „Încet, înainte !"

*

Convalescenţa dura mai mult decît ar fi fost firesc. Grefa izbutise peste orice aşteptări, inima măsura din nou fără greş curgerea timpului, dar pacientul nu dădea semne că ar vrea să se vindece. După ce se întremase puţin, ceruse un dictafon, stilou, hîrtie. Toate acestea zăceau acum părăsite într-un colţ. Nu se ştia la ce slujiseră. Pilotul stătea zile întregi tăcut, nemişcat, cu storurile trase. Mînca puţin şi fără poftă, refuza tonicele şi se împotrivea oricăror tratamente speciale.

După două săptămîni, profesorul îi făcu o vizită, în afara orelor de program. Se aşeză pe fotoliul de lîngă pat şi începu bătălia fără hărţuieli de avangardă :

— Am venit să te cert !...

— Dreptul dumitale, mormăi pilotul, continuînd să privească în tavan. A doua viaţă... Recunoştinţă eternă... etcetera, etcetera...

Profesorul se instală mai bine în fotoliu :

— N-ai să reuşeşti să mă enervezi.

Celălalt se ridică în coate, cu o mişcare bruscă :

— Puţin îmi pasă de nervii dumitale !... Şi de dumneata în general !...

Aşteptă încordat riposta şi, văzînd că întîrzie, se trînti pe spate, încercînd zadarnic să brutalizeze moliciunea elastică a somierei de xilen. „Copil mare" zîmbi profesorul — un zîmbet pierdut în hăţişul cutelor fine de la colţurile

Colecţia Povestiri Ştiinţifico-Fantastice cpsf.info

buzelor. Apoi spuse încet, pe tonul celei mai banale previziuni meteorologice:

— Mie, în schimb, îmi pasă de dumneata.

— Știu: pilotul care a descoperit 5 planete.

— Și asta. Dar și omul care nu vrea să trăiască... Asistentul meu e convins că apatia dumitale se datorește unei leziuni nedescoperite. Eu cred însă...

— Mi s-a făcut somn, declară pilotul.

„Am apucat-o pe un drum greșit" — își spuse profesorul. Și schimbă tactica:

— Bine. Renunț la ceartă. Gazetarii m-au obosit destul ca să nu mă mai pot război și cu...

— Le-ai împărtășit ipoteza dumitale?... Au acceptat-o?... Vor fi titluri clare sau aluzii strecurate în text?

Profesorul scotoci alene în buzunarul drept, apoi în cel stîng și scoase la iveală cîteva ziare de seară:

— Dacă te interesează...

Nici un răspuns. Se ridică atunci, cu un regret vizibil, din fotoliul care îi îmbrățișase trupul masiv.

— Mai am de făcut o vizită. Te părăsesc pentru cîteva minute.

Și, intuind reacția celuilalt:

— Numai pentru cîteva minute!

*

Părăsite ca din întîmplare pe marginea patului, ziarele păreau să fi rămas neatinse. Ochiul atent al profesorului descoperi însă mărturiile unei răsfoiri grăbite: ordinea schimbată, cutele inexistente mai înainte... Reîmpăturit în ultima clipă, „Solul Cosmosului" lăsa să se vadă titlul unui articol publicat în pagina a doua: „Pilotul merge spre vindecare". Iar dedesubt, cu aldine: „După cum ne-a declarat medicul-șef, viața pilotului e în afară de orice primejdie. În curînd, eroul Cosmosului va putea să-și reia..."

— E ora ploii de seară, anunță profesorul cu melancolie. Ploaia mi-a inspirat primele versuri și reumatismul de care distinșii mei colegi n-au izbutit încă să mă lecuiască. De fapt, e vina mea. Acum 50 de ani, într-o excursie pe Venus...

— Vrei să mă faci să cred că n-ai altă treabă decît să-mi ții de urît?

— Vreau să te fac să-nțelegi că vindecarea dumitale nu e doar o chestiune personală!

— Înțeleg, rîse pilotul fără nici o umbră de veselie. Grija creatorului pentru permanența operei sale...

Colecția Povestiri Științifico-Fantastice cpsf.info

Profesorul tresări, dar rămase la fereastră, privind norii pe care avioanele serviciului meteorologic îi pregăteau pentru ploaia de seară. Într-un tîrziu începu, aparent fără nici o legătură cu discuţia anterioară:

— În Era Diviziunii a existat o perioadă numită evul mediu...

— În aceeaşi ordine de idei, îl întrerupse pilotul, tatăl meu avea o splendidă colecţie de scoici de pe alfa Centauri.

— Atunci au apărut creatorii de monştri, urmă netulburat profesorul. Nu, nu e vorba de teratologie, de cercetări ştiinţifice. Schilodeau copii şi-i puneau să cerşească... sau îi purtau prin bîlciuri, prezentîndu-i drept curiozităţi ale naturii. Era o meserie bănoasă... Şi creatorii aveau grijă de permanenţa operei lor...

Norii închipuiau acum calota imobilă a unei gigantice meduze. Avioanele dispăruseră. Antena centrului meteorologic se învăpăie o clipă, lansînd în văzduh un trident orbitor. Lovită în plin, meduza îşi desfăcu miriadele de tentacule argintii.

— N-am vrut să te jignesc, spuse încet pilotul. Complexul meu de inutilitate...

— Inutilitate?

*

— M-am născut pe bordul unei cosmonave pornite să exploreze sistemul stelei-proiectil a lui Barnard. O cosmonavă din epoca eroică: decolare de pe rampă terestră, forme aerodinamice, propulsie nucleară — şi o viteză care astăzi ni se pare ridiculă. Drumul dus-întors a durat aproape două decenii. Două decenii de cădere liberă cu un scurt popas pe o planetă inospitalieră, care n-avea nimic comun cu Pămîntul în afara mişcării de revoluţie săvîrşite în acelaşi timp. Două decenii de imponderabilitate...

M-am adaptat uşor, neavînd săpată în fiecare fibră amintirea unei experienţe gravitaţionale. Ceilalţi erau la a nu ştiu cîta expediţie şi se obişnuiseră. Căpătasem toţi un nou simţ al echilibrului, mai apropiat de cel al păsărilor şi al făpturilor acvatice.

Epoca eroică... Duşmanul cel mai cumplit al cosmonauţilor nu erau meteoriţii sau razele cosmice, ci timpul. Oamenii mîncau, dormeau, controlau bunul mers al aparatelor şi apoi... Cred că atunci s-a născut expresia „a-ţi omorî timpul", cu toate că specialiştii îi atribuie o vechime impresionantă.

Povestiri ştiinţifico-fantastice cpsf.info

Cosmonava avea o microfilmotecă, o sală de jocuri şi o sală de sport în care se doborau zilnic recordurile terestre la sărituri şi aruncări. Mai mult mă atrăgeau însă ceasurile de taifas.

Cărţile îi prezintă uneori pe veteranii zborului cosmic drept nişte uriaşi taciturni, cu chip şi sentimente de piatră. Prostii !... I-am văzut apărîndu-şi fiecare cu îndîrjire „steaua lui“, „planeta lui“ ! După duelul verbal, urma confruntarea peliculelor magnetice. Mă luau drept arbitru şi stăteam ore întregi în faţa ecranului, devorînd imaginile tridimensionale, sunetele, culorile şi miresmele unor lumi de o stranie frumuseţe. Auzeam comentariile : „O pădure de cristale purpurii — singura formă de viaţă de pe planeta stelei duble 61 Lebăda... Aici am pierdut trei oameni : plantele carnivore s-au aplecat asupra lor şi... Bila asta e de 16 ori mai mare ca Jupiter. Abia am izbutit să decolăm“.

Vorbeau şi despre Pămînt, cu o nostalgie care mi s-a părut întotdeauna „de rigoare“. Ce poate oferi Pămîntul unor oameni însetaţi de fiorul necunoscutului ?...

Ştiu ce vrei să-mi răspunzi : leagănul omenirii, patria unică, receptaculul civilizaţiei solare... De acord, dar eu nu sînt făcut pentru o existenţă în care zborul pe Uranus înseamnă o adevărată aventură !... De ce-ţi spun asta ? Ai să înţelegi.

Membrii expediţiei erau, fireşte, specialişti în cele mai diferite domenii. Sub supravegherea lor învăţam cosmografie şi astrobotanică, teoria mişcării subluminice şi biofizica stelară — tot ceea ce avea să-mi fie necesar pentru obţinerea brevetului de pilot galactic. Învăţam şi aşteptam întîlnirea cu Pămîntul, ca o escală obligatorie în drumul spre stele.

Un roi de meteoriţi ivit pe neaşteptate între Jupiter şi Saturn ne-au făcut să cheltuim rezerve preţioase de carburant. Drept urmare, lupta cu gravitaţia terestră a fost mai scurtă şi mai brutală. Mama n-a suportat deceleraţia...

M-am tîrît o vreme prin sălile Institutului de cosmonautică, strivit de greutatea propriului meu trup, mi-am dat examenele şi am fost numit stagiar pe o astronavă care pleca spre beta Centauri. Tata era medicul expediţiei. Am părăsit Pămîntul fără strîngere de inimă...

Nu mă întreba nimic !... Dacă mă opresc, n-am să mai am curajul să continui.

Zeci de ani am străbătut Cosmosul, explorînd zeci de sisteme stelare. Am descoperit cinci planete, şi fenomenul

ŞTIINTIFICO-FANTASTICE cpsf.info

interferenţei cîmpurilor de atracţie poartă numele meu. Compensatorul efectului Doppler, la care lucram de multă vreme, a fost brevetat şi introdus pe bordul astronavelor fotonice. Aveam cîteva proiecte privind crearea condiţiilor de viaţă terestre pe alte corpuri cereşti...

Toate acestea îmi par astăzi titlurile încă vii ale unor cărţi de mult uitate. Nu-mi mai amintesc nimic. Caracteristicile celor cinci planete, calculul interferenţei, principiul compensatorului... nimic! Pînă şi elementele de bază ale cosmonavigaţiei mi-au devenit străine. M-am chinuit ore întregi să dictez o formulare coerentă a unei legi de mecanică astrală. Am înnegrit zadarnic sute de pagini.

Bănuiesc ce s-a întîmplat. Accidentul. Au fost atinşi centrii memoriei... Şi nu pot s-o iau de la capăt! Înţelegi, profesore? Nu mai am timp!... Ştiu ce vrei să spui: să-mi găsesc un rost aici, pe Pămînt. Aş fi primit oriunde cu braţele deschise... După şase luni, aş fi în stare să îngrijesc o seră cu plante venusiene. După un an...

Nu, profesore, perspectiva asta nu mă încîntă. Gîndeşte-te că ai uita dintr-o dată tot ceea ce ţine de meseria dumitale, că n-ai mai putea să vindeci şi să cauţi căi noi de vindecare a oamenilor... Şi încă nu-i acelaşi lucru. Dumneata ai un cămin, o familie. Dumneata eşti un fiu al Pămîntului, iar eu...

Asta-i tot. Acum poţi să mă cerţi.

*

Clădirea Centrului de explorări galactice (C.E.G.) strălucea orbitor, revărsînd razele solare absorbite în timpul zilei. Ca un imens fluture negru atras de lumină, graviplanul coborî pe terasa superioară. Profesorul ieşi din cabină şi se îndreptă grăbit spre biroul directorului.

— Sînteţi aşteptat. Puteţi intra.

Străbătînd anticamera, profesorul notă amuzat inflexiunile de contraltă ale vocii secretarei-robot. „Pesemne că directorul e meloman".

Directorul era, în orice caz, un om teribil de ocupat. Urmărea pe ecran decolarea unei cosmonave de pe Marte, dicta un răspuns adresat Consiliului solar şi frunzărea în acelaşi timp un teanc de rapoarte cu antetul fosforescent C.E.G. „Atenţie distributivă... Exemplul clasic era un oarecare general din Era Diviziunii, care făcea şi el mai multe lucruri deodată. Cum naiba îl chema?..."

ştiinţifico-fantastice cpsf.info

Profesorul era într-adevăr aşteptat. Directorul închise televizorul şi dictafonul, lăsă rapoartele pe birou şi porunci contraltei să înregistreze toate comunicările. Apoi se întoarse către vizitatorul său şi îl întrebă cu sinceră îngrijorare:

— Cum îi merge?

Ascultă relatarea profesorului, înnegurîndu-se treptat, şi izbucni:

— Trebuie să facem ceva pentru el!... Vă stau la dispoziţie cu toate resursele centrului! Noi şi întreaga Uniune solară îi datorăm prea mult ca să...

Profesorul clătină din cap:

— Nu pot să-i redau memoria.

— Să căutăm totuşi o soluţie!

Peste un ceas, directorul ceru secretarei să-l cheme pe unul dintre colaboratorii centrului.

*

Era un tînăr scund şi timid, pe care faima interlocutorului său îl făcuse să gîngăvească în timp ce-şi formula stupefianta propunere. Acum aştepta răspunsul, urmărind parcă înfricoşat necontenitul du-te-vino al pilotului prin încăpere şi ascultîndu-i monologul întretăiat:

— Viteză supraluminică!... Asta-nseamnă... o colosală extindere a razei de cercetare... Cele mai îndepărtate sisteme ale Căii lactee... Chiar metagalaxia!...

Se opri brusc în faţa fotoliului:

— Dacă experienţa dumitale reuşeşte, vei rămîne în istoria cosmonauticii... Îţi mulţumesc că te-ai gîndit la mine. Din păcate, starea sănătăţii...

— Profesorul spunea... începu tînărul, roşind.

— Profesorul nu ţi-a spus tot! îl întrerupse pilotul, dar desluşi pe chipul celuilalt ceva care-l făcu să adauge: sau poate...

Luă tăcerea drept încuviinţare.

— Atunci înţelegi de ce nu pot accepta. Dumneata ai nevoie de un colaborator, nu de un lest inutil. Nu mai sînt în stare nici să interpretez indicaţiile aparatelor...

— Am pornit la realizarea proiectului după ce am citit lucrarea dumneavoastră despre interferenţa cîmpurilor de atracţie. Nu voi decola decît cu dumneavoastră la bord!... Experienţele preliminare au decurs satisfăcător. Urmează saltul cel mare. Şi profesorul spunea...

STIINTIFICO-FANTASTICE cpsf.info

Ezită o clipă. Ochii pilotului ardeau ca două flăcări albastre, poruncindu-i să continue.

— Există o şansă ca viteza supraluminică să vă dea un şoc mnemonic.

*

Pe ecranul semicircular pulsa o neverosimilă auroră boreală. Albastru, roşu, verde... Culorile unduiau, se topeau una-ntr-alta, înfloreau în jerbe scînteietoare...

Pilotul îşi umplea ochii de văpaia aceasta pe care n-o mai întîlnise, nu putea s-o întîlnească în zborurile lui cu viteze subluminice.

— Ne îndreptăm spre Lalande 21 183, anunţă tînărul, aplecat asupra hărţii galactice. Planeta se află la o distanţă medie de 0,132 unităţi astrale faţă de stea. Masă relativă 0,06. Perioadă de revoluţie circa 14 ani...

Pilotul privea aurora boreală a Cosmosului.

*

Rezultatul analizei era favorabil: atmosfera nu conţinea elemente nocive. Cosmonauţii abandonaseră scafandrii spaţiali, îmbrăcînd costumele de xilen — uşoare, ignifuge, mai rezistente ca oţelul.

Planeta se caracteriza printr-o adevărată frenezie vegetală. Ierburile creşteau nemăsurat, lianele îşi legănau pretutindeni trupurile elastice, iar arborii îşi împleteau coroanele într-un ocean de frunziş.

Pilotul şi însoţitorul său îşi croiau drum spre fluviul zărit de la înălţime. Era cald — o căldură umedă care le încetinea mişcările şi gîndurile. Totul împrejur fremăta de o viaţă ascunsă, ghicită doar în tremurul ierburilor şi în foşnetul frunzişului.

Fluviul!... O pînză cenuşie lunecînd spre o ţintă necunoscută...

Căutînd să suprapună imaginea aceasta pe o amintire neclară, pilotul se apropie de ţărm. Un pas, încă unul...

Tînărul îl opri în ultima clipă. La picioarele lor, arcuirea largă a ierbii nu mai acoperea decît pînza cenuşie.

— Crezi că e vreo primejdie?

— Paragraful 37 al Regulamentului expediţiilor galactice: „Este interzis contactul cu orice substanţe lichide înaintea expertizei obligatorii". De altfel...

Un ciot uscat descrise o traiectorie alungită spre fluviu. Încă înainte de a atinge apa, o formă nelămurită ţîşni din adînc şi-l hăpăi cu un clămpănit sinistru.

*

Cosmonava sparse în mii de cioburi oglinda calmă a oceanului unic.

— Sistemul Ross 614, anunţase tînărul cu cîteva ceasuri mai înainte. Planeta gravitează în jurul centrului comun în decurs de 15 ani. E acoperită în întregime de apă.

— Ross 614, repetase pilotul, şi fruntea i se încreţise într-un efort dureros de biruire a infirmităţii lui psihice.

— Aţi trecut pe aici acum 30 de ani. Aţi notat în jurnalul de bord : „Cosmonavele de cercetare ar trebui să poată evolua în cele mai diferite medii. Sînt nevoit să părăsesc această lume acvatică, fără să ştiu ce se ascunde în adîncul ei".

Pilotul îl privise lung. Nu-i venea să creadă că frazele rostite de el cu atîta timp în urmă trăiesc în memoria tînărului pe care abia-l cunoscuse...

Umbre stranii evoluau pe ecranul radiaţiilor ultraviolete. Ar fi vrut să le cerceteze mai îndeaproape, dar indicatoarele sonarului începură să vibreze. Cosmonava îşi încetini cufundarea şi încremeni în văzduhul lichid.

— Un obstacol ?

Fără să răspundă, tînărul conectă periscopul la marele ecran semicircular. Pilotul îşi stăpîni cu greu un strigăt : jetul de lumină al Laserului smulgea din întuneric contururile unui fantastic oraş submarin. Cuburi, cilindri şi sfere translucide crescuseră parcă din solul hrănit cu rămăşiţele vieţuitoarelor care se cerneau din straturile superioare ale oceanului.

— O civilizaţie acvatică ?

— Nu. A treia expediţie C.E.G. a descoperit aici mari zăcăminte de uraniu.

Laserul lumina acum forfota excavatoarelor şi forezelor, vibraţia şerpuită a conductelor care transportau minereul pînă la uriaşele magazii translucide.

Pilotul încercă, într-o măsură nemaiîntîlnită la el, mîndria firească a celui îndreptăţit să spună : „Iată ce pot face semenii mei !" Şi-şi dori să fie acolo, pe solul submarin, să trimită uzinelor şi cosmonavelor Pămîntului energia care dormea în bulgării informi de minereu.

*

— Betelgeuse, primul corp ceresc din constelaţia alfa Orion. O stea de milioane de ori mari mare ca Soarele nostru...

Tînărul tăcuse, simţind aţintită asupra lui privirea pilotului. O privire ciudată, care-l urmărise şi mai tîrziu, în timp ce se tîrau prin deşert în căutarea unor ipotetice forme de viaţă.

— Masă relativă 0,1 — o forţă de gravitaţie considerabilă, spusese tînărul. Atmosferă de metan şi amoniac. Irespirabilă.

Se tîrau prin deşert, încovoiaţi sub povara scafandrilor spaţiali. De jur împrejur, valuri de nisip violet încremenite în asaltul unui ţărm iluzoriu. Soarele nu apusese încă, dar trei Luni de ametist se şi zoriseră să-i ia locul.

— Să ne odihnim o clipă, spuse pilotul.

Ajunseseră lîngă un pîlc de copaci cu ciufuri de frunze violete. Se rezemară de trunchiurile aspre, care aruncau umbre lungi pe nisip.

— Amurgul, murmură pilotul, şi vocea lui, uşor deformată de radioemiţătorul scafandrului, părea încărcată de o emoţie nouă, copleşitoare.

O cascadă de lumină îşi revărsa valurile cromatice de la zenit spre orizontul învăpăiat. Toate nuanţele de violet se topeau în prăbuşirea aceasta ireală.

Tînărul oftă fără voie şi se grăbi să justifice ceea ce socotea el o abatere de la luciditate:

— Trebuie să ne întoarcem. Temperatura scade brusc după apusul Soarelui.

Nici un răspuns. Întoarse capul spre tovarăşul său şi-l văzu fără cască, pierdut într-o contemplaţie care-i dădea un aer de neaşteptată tinereţe. În ochii lui se răsfrîngeau parcă imaginile pătrunse de aspra, tumultuoasa şi fermecătoarea poezie a acestei planete descoperite în amurgul unei vieţi de neistovite căutări. Cu un sentiment amestecat — uşurare, jenă, bucurie —, tînărul îşi scoase şi el casca, trăgînd în piept mireasma palmierilor Saharei. „Oare a înţeles încă din jungla Amazoanelor?... Sau abia în adîncul Pacificului?..."

Eliberat de vraja sumbră pe care i-o dăruise filtrul violet, Soarele se mistuise dincolo de cascada luminoasă, cu un ultim suspin auriu. Luna şi cei doi sateliţi artificiali îşi sporiseră strălucirea. Pe boltă începeau să se ivească pîlpîirile îndepărtate ale stelelor. Pilotul îşi lăsă o clipă privirea să rătăcească asupra lor, apoi şi-o întoarse spre Pămîntul care-l îmbia cu neasemuita lui căldură şi frumuseţe.

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE cpsf.info

S. GANSOVSKI

Mai e şi alt adevăr

(U. R. S. S.)

Zgomotul urmăritorilor se apropia. Răsuflînd anevoie, Naar se gîndi din nou că ar trebui să-i ceară tînărului să fugă singur şi să-l lase pe el, care e bătrîn, în urmă (nici nu ştia cum îl cheamă pe celălalt, aşa că-l spunea „tînărul"). Dar în clipa aceea, urletul gros şi puternic care pusese pe gînduri întreg oraşul şi-i uluise şi pe ei în momentul cînd ieşeau din închisoare făcu să se cutremure din nou cerul şi stîncile. De data asta era şi mai puternic — un urlet înfricoşător şi atotcuprinzător, care venea de undeva de sus, ceea ce se auzea foarte desluşit.

Tînărul, un flăcău înalt, cu o privire severă şi pătrunzătoare, se opri locului şi se întoarse înspre Naar.

— Ai mai auzit un asemenea zgomot, învăţătorule?

Naar clătină din cap. Larma care răsuna aducea cu urletul uraganului, cu toate că nu bătea nici o pală de vînt. Semăna şi cu bubuiturile unei furtuni îndepărtate, dar zgomotul produs era întretăiat şi scurt. Părea că ceva s-a apropiat de sus, din depărtări de neînchipuit, a izbit ca un ciocan şi a dispărut din nou, undeva, în tăriile cerului.

— Niciodată.

Tînărul se uită în sus, apoi în jos, înspre vale.

Urmăritorii se opriseră, înspăimîntaţi şi ei din pricina urletului. Tatuaţii şi sclavii, împărţiţi în trei grupuri mari, se risipiseră pe coasta stîncoasă. Fiecare grup avea şi cîte doi diatoni. Aici însă, pe povîrniş, fiarele acestea dibace deveneau greoaie, căci le împiedicau picioarele mijlocii.

Acum încremeniseră cu toţii.

Tatuaţii şi-au întors capetele cu coame grele către cerul cenuşiu, acoperit cu nori zdrenţuiţi. Sclavii stăteau cu mîinile lor lungi şi noduroase rezemaţi de pămînt, odihnindu-se. Diatonii s-au culcat pe bolovani, strîngîndu-şi sub ei toate cele şase picioare şi mişcîndu-şi într-o parte şi-n alta boturile ascuţite.

Apoi unul dintre tatuaţi îşi scoase coiful cu coamă şi-l flutură deasupra capului. La acest semn, urmăritorii se strînseră în mij-

cpsf.info

locul unei văi, rînduindu-se în cerc. De sus, cei doi fugari îi vedeau cum se sfătuiau, tot ridicîndu-şi ochii spre ei.

— Înainte! spuse tînărul.

O luară din nou la fugă, strecurîndu-se prin haosul de bolovani.

„De ce m-a luat din închisoare? — se gîndi Naar. Oare mai pot fi cuiva de folos după atîţia ani de chinuri?"

Şi deodată îşi dădu seama că nu era acum întîia oară cînd îl vedea pe tînăr. Cu multe zile în urmă fusese adus, ca de obicei, în piaţă, mînat din urmă cu biciul de un tatuat, care striga: „Iată nebunul care susţine că deasupra cerului nostru ar mai fi unul, un cer luminos!" Atunci Naar a observat în mulţime o privire mîndră şi pătrunzătoare, pe o faţă tînără şi severă, şi s-a gîndit cu amărăciune: „Oare şi acesta mă dispreţuieşte?" Dar azi dimineaţă uşa celulei s-a deschis pe neaşteptate. Paznicul zăcea mort. Tînărul l-a luat pe bătrîn şi l-a scos din oraş. De ce oare?...

Jos, în spatele lor, se auziră fluierături şi pocnete de bici. Urmărirea reîncepu. Fugarii îşi iuţiră în tăcere pasul.

„Îmi spune «învăţător» — îşi zise Naar. Înseamnă că mai există unii care-mi dau crezare".

El însuşi aproape că nu mai credea în sine, şi ceea ce a fost cu zeci de ani în urmă i se părea un vis. Atunci, pe cînd era încă tînăr şi puternic, Naar a început să se îndoiască de cele ce l-au învăţat tatuaţii. Ştiinţa lor spunea că acolo sus, dincolo de cerul cenuşiu, zdrenţuit, în continuă mişcare, stă suspendată eterna Piatră a Tuturora, care umple întreg Spaţiul Spaţiilor; că oceanul care înconjură ţinutul celor douăzeci de oraşe se sprijină dincolo de orizont în aceeaşi Piatră a Tuturora; că singura viaţă adevărată care există în cele douăzeci de oraşe este viaţa tatuaţilor. O piatră dedesubt, iar dincolo de cerul cenuşiu o altă piatră deasupra — iată tot ce există, a existat şi va exista.

Naar s-a îndoit de această învăţătură. El s-a întrebat de ce ziua cerul e mai luminos, iar noaptea mai întunecat, de ce i se schimbă întotdeauna culoarea, de unde a apărut viaţa în Defileul Pietrei. Chinuit de aceste întrebări, s-a hotărît să se suie pînă la cer — să urce pe Muntele Tuturor Munţilor, al cărui pisc, aşa cum spunea ştiinţa tatuaţilor, se împreunează sus cu Piatra Tuturora.

A fost o călătorie uimitoare. Săptămîni întregi a urcat tot mai sus şi mai sus, înfruntînd povîrnişurile şi prăpăstiile. La început s-a hrănit numai cu muşchii care cresc pe stînci şi constituie singura hrană a sclavilor. Pe urmă, sleit de puteri, a dat peste un cuib de pasăre făcătoare de miere. Naar ştia că mierea este hrana tatuaţilor şi că ea e mortală pentru sclavi. Era însă atît de istovit, încît a îndrăznit să spargă un ou din cuib şi să-i bea conţinutul. Mierea nu i-a făcut rău, ba, dimpotrivă, i-a dat puteri.

Mai tîrziu, în cea de-a patra săptămînă de drum, Naar a ajuns pînă la cer şi a văzut că cerul e aidoma ceţii care se strînge seara jos, între stînci şi pe malul oceanului. Naar a urcat şi mai sus. Ceaţa se prefăcea într-o pîclă albicioasă. Văile de sub el nu se mai vedeau. Credea că foarte curînd va ajunge la Piatra Tuturora. Dar ceaţa devenea tot mai luminoasă, cu fiecare zi ce trecea. Frigul care-l chinuise a încetat. S-a făcut mai cald. În sfîrşit, la capătul

STIINTIFICO-FANTASTICE cpsf.info

celei de-a patra săptămîni de drum, s-a săvîrşit o mare minune. Cerul cenuşiu, alcătuit din nori şi din ceaţă, s-a sfîrşit, întinzîndu-se acum ca o cîmpie fără capăt la picioarele lui Naar. Deasupra lui era alt cer, un cer minunat, adînc, albastru şi strălucitor, pe care ardea un disc uriaş, atît de luminos, încît Naar fu cît pe ce să orbească atunci cînd s-a uitat la el întîia oară.

Piatra Tuturora nu se vedea nicăieri. Deasupra capului, Naar văzu strălucind discul. Întinderea albastră se pierdea în tării. Vîrfurile munţilor din jur erau acoperite cu ierburi verzi şi dese, cum Naar nu mai văzuse încă.

Dar mai tîrziu, cînd Naar a coborît şi a început să vorbească prin oraşe despre toate acestea, tatuaţii l-au închis. Pus la chinuri, aproape că a încetat el însuşi să mai creadă în ceea ce văzuse...

— Învăţătorule, spuse tînărul, sprijină-te de mine. Băgase de seamă că lui Naar îi venea greu să meargă, aşa că l-a luat de braţ. Învăţătorule, mulţi tineri îţi dau crezare şi cîţiva dintre ei au hotărît să facă şi dînşii ceea ce-ai făcut tu. Ne-am adunat în ascuns pe Podişul de Piatră, pentru ca tatuaţii să nu afle ce-am pus la cale. Cu multe zile în urmă, cînd noi, ciobanii, ne aflam aici, s-a auzit deodată acelaşi vuiet pe care l-am auzit şi azi. Din cer s-a ivit un glob luminos şi a căzut nu departe de noi. A fost un zgomot cumplit, bolovanii s-au risipit în toate părţile, dar pe urmă totul s-a liniştit. Cînd ne-am apropiat de locul cu pricina, am văzut un obiect care avea pe el un semn ciudat. L-am ridicat şi ne-am dat seama că era şlefuit, aşa cum pot s-o facă numai mîinile unor fiinţe înzestrate cu raţiune. Am vrea să-ţi arătăm obiectul acesta ca să ne spui ce părere ai despre toate astea. În locul acela ne aşteaptă nişte prieteni. O să scăpăm de urmărire şi o să ne ascundem în munţi...

N-apucă tînărul să-şi sfîrşească vorba, cînd se auzi un şuierat uşor şi pe deasupra lor trecu în zbor o săgeată. Naar şi tînărul întoarseră capetele şi văzură un nou grup de tatuaţi.

Din dreapta se auziră alte fluierături. Pe platou apăruseră alţi urmăritori.

— Fugi, învăţătorule! strigă tînărul şi-l împinse pe Naar pe o potecă îngustă, printre nişte bolovani uriaşi. Fugi! Acolo o să-ţi iasă cineva înainte.

Zicînd acestea, se aşeză după nişte bolovani şi îşi puse la îndemînă arcul şi săgeţile.

Naar făcu cîţiva paşi şi se opri. Pentru ce? Tot n-o să scape. Trupul său era cu totul slăbit.

— Uitaţi-vă, uitaţi-vă! strigă cu o voce guturală unul dintre tatuaţi. Iată nebunul care spune că deasupra cerului nostru mai e ceva!

Zorit, tînărul slobozi coarda arcului. Dar săgeta nu făcu altceva decît să smulgă coama de pe coiful tatuatului. Speriat şi uluit, acesta se opri şi întoarse capul.

Ceilalţi se opriră şi ei.

— Nenorocire! Nenorocire! strigară tatuaţii. El a ridicat mîna asupra Atotputernicului.

Colecţia Povestiri Ştiinţifico-Fantastice cpsf.info

Un sclav, care ajunsese la cîțiva pași de tînăr, făcu un salt și întinse miinile înainte. Dar cea de-a doua săgeată îl izbi. Străpuns, sclavul se prăbuși pe pietre și începu să se zvîrcolească, mușcînd săgeata și încercînd s-o smulgă cu dinții din trupul său.

Naar se repezi înapoi și se culcă lîngă tînăr. Acesta întoarse brusc capul.

— Ce mai cauți aici? Grăbește-te!

Tatuații pocniră din bice. Acum îi mînau înainte pe sclavi, în vreme ce ei se ascundeau pe după bolovani.

— Înfricoșați-vă! Înfricoșați-vă! strigă o voce guturală.

În clipa aceea, tînărul îl apucă pe Naar de umăr.

— Ascultă, învățătorule! Iarăși...

În jurul lor, aerul se cutremură. De sus, din cer, se auzi un urlet. Era mai puternic decît fusese în cele două rînduri de mai înainte și sporea cu repeziciune, devenind insuportabil.

Sclavii și tatuații se opriră, ridicîndu-și înspăimîntați capetele.

Printre norii deși apăru ceva întunecat, care se mărea mereu. Deodată țîșni din beznă un obiect prelung, de dimensiuni uriașe. Aruncînd flăcări din partea de jos, obiectul cobora, devenind tot mai mare. Încremeni o clipă deasupra stîncilor, apoi coborî pe sol, oprindu-se la trei sute de pași de Naar și de tovarășul său.

Tatuații și sclavii stăteau întinși pe jos.

— Privește! strigă tînărul. Același semn pe care l-am văzut noi. O figură în cinci colțuri!...

Era în anul..., cînd prima navă de pe Pămînt a străpuns stratul etern de nori care înconjură planeta Venus.

În romînește de **IGOR BLOCK**

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE cpsf.info

OVIDIU ŞURIANU
(Timişoara)

Vrăjitorul

I

Aurel Crişan mai strînse un şurub minuscul, apoi, contemplînd cu un aer mulţumit aparatul ciudat pe care îl construia, se adresă tînărului său vizitator, reluînd o discuţie întreruptă de cîteva clipe:

— Nu prea m-ai înţeles, Dorine... Eu nu mă refer la timp în sensul teoriei lui Einstein, ci cu totul la altceva: la durată. În realitate, un vis — de exemplu — durează doar o fracţiune de secundă; totuşi, ne trebuie cîteva minute ca să-l povestim, să descriem peripeţiile numeroase şi adesea logic înlănţuite, care s-au desfăşurat abia într-o clipă, dar creierul le-a înregistrat în timpul ei propriu, adică în ritmul normal al fenomenelor reale. Cunoşti desigur tehnica încetinitorului la cinematograf...

Inginerul se opri, văzînd că n-are cui să-i vorbească; tînărul pianist Dorin Poenaru era ocupat: el examina cu nesfîrşită curiozitate mulţimea de aparate şi instalaţii care umpleau cele două camere.

— Observ că ţi-ai transformat apartamentul într-un fel de atelier sau laborator... Nu te stingheresc astea? şi arătă cu un gest larg împrejurul său.

— Ce? aparatele? Cîtuşi de puţin. Din contra, numai printre ele mă simt bine şi cu adevărat la mine acasă... Dacă nu m-ar pasiona, cu ce mi-aş petrece timpul liber?

cpsf.info

Poenaru, care ştia că în timpul liber se putea face şi altceva, îl bătu cu mîna uşurel pe spate, zîmbind :

— Nu te-ai schimbat de loc, Aurel : eşti la fel de ciudat şi de întreprinzător cum te ştiam... Îţi mai aduci aminte cum te porecliseră colegii la şcoală ? Vrăjitorul ! Asta, în legătură cu micile scamatorii pe care le născoceai aproape în fiecare zi. Astăzi, cînd te văd printre atîtea aparate curioase, parc-ai fi mai vrăjitor ca oricînd...

Inginerul se aşeză într-un fotoliu, aprinzîndu-şi o ţigară şi, învăluindu-se în nori de fum, deveni visător.

— Hm !... De fapt, n-ai idee cît de mult aduc a vrăjitor. Nu în felul lui Merlin, desigur ; într-al lui Edison... Ştiai că şi pe Edison îl porecliseră contemporanii „vrăjitor" ? Ei bine, cu ajutorul aparatelor mele pot realiza lucruri care ar fi trecut odinioară drept vrăjitorii !

Pianistul se înveseli :

— Mie-mi spui ? Am şi eu un aparat cu ajutorul căruia vrăjesc mulţimile : pianul ! O clipă se temu că l-a supărat pe inginer, dar acesta continua să tragă liniştit din ţigară.

— Ai dreptate : în felul tău, eşti şi tu un vrăjitor. Mi-am dat seama aseară la concert..., şi, strivind în scrumieră ţigara fumată doar pe jumătate, adăugă :

— Ştii, era să nu te recunosc ; ce vrei, au trecut atîţia ani de cînd nu ne-am văzut...

— Şi cînd te gîndeşti că trăim în acelaşi oraş !... Adevărul e că, dacă nu te-ai fi nimerit aseară la concert şi nu m-ai fi invitat astăzi la tine... Apropo, spuneai c-o să-mi arăţi ceva interesant...

Aurel Crişan parcă nu-l auzi.

— Va să zică, eşti pianist... hm ! Te mulţumeşti doar să interpretezi ? N-ai compus nimic ?

— Să compun ? şi Poenaru zîmbi din nou. Am încercat : fiecare muzicant încearcă...

Inginerul, cu şurubelniţa în mînă, îşi făcu iarăşi de lucru pe la aparat.

— Îmi place muzica, deşi nu sînt propriu-zis meloman... Aşeză şurubelniţa pe masă şi-şi privi prietenul cu atenţie. Îmi place mai ales bucata mea favorită, „Serenada castiliană" de Pablo Suarez ; aş fi în stare s-o ascult ceasuri întregi...

— Serenada castiliană ? pianistul se gîndi o clipă. N-o cunosc : aminteşte-mi cîteva acorduri...

Colecţia Povestiri Ştiinţifico-Fantastice cpsf.info

Fu rîndul inginerului să zîmbească :

— Nu mă încumet ; eu mă pricep s-o ascult, dar nu s-o reproduc. De altfel nu-i cine știe ce ; pe la mijlocul secolului trecut însă, o fredonau toți îndrăgostiții...

Se ridică din fotoliu și se apropie de niște aparate care umpleau o masă așezată într-un colț al încăperii.

— Fiindcă veni vorba despre muzică, vreau să-ți arăt unul dintre aparatele mele ; sînt convins că te va interesa ; e ultima mea invenție și n-ar fi de mirare dacă i-am găsi vreo aplicație tocmai în arta pe care o practici tu. De fapt, te-am chemat anume ca să ți-l arăt...

Pianistul se apropie curios ; mare lucru nu pricepea el din complexul acela de bobine, rezistențe, condensatori, transistori și lămpi legate în serie, tuburi de sticlă cu forme bizare și alte nenumărate piese cu totul necunoscute, iar printre ele, un adevărat păienjeniș de sîrme izolate, colorate în fel și chip.

— N-o să te plictisesc cu prea multe amănunte de specialitate, dar unele lămuriri sînt totuși necesare. Aparatul acesta servește la auzit, întocmai ca urechea, pe care o poate foarte bine înlocui. Știi fără îndoială că organelor de simțuri le corespund centri proprii în creier... Nu, nu te speria : n-am de gînd să-ți țin o lecție de fiziologie sau de anatomie a sistemului nervos ; vreau doar să-ți atrag atenția că asupra acestor centri lucrează și alți factori, afară de cei obișnuiți, provocînd sau modificînd senzațiile specifice. O durere bruscă, o lovitură, mai ales în regiunea capului, provoacă senzații de lumină : sînt așa-zisele „stele verzi" ; cei intoxicați cu santonină văd violet, substanța acționînd asupra centrilor optici...

Ei bine, eu am găsit mijlocul de a acționa asupra centrilor auzului prin intermediul nervilor tactili... Stai, nu te grăbi : lasă observațiile pentru mai tîrziu. Întîi, să-ți demonstrez că ceea ce-ți spun este adevărul adevărat. Uite, așează-te aici. Așa. Acum, pune-ți mîinile pe placa aceasta, așa... palmele lipite, degetele întinse... bun ! Te miră desenele ? Placa nu-i omogenă : e construită dintr-o infinitate de celule hexagonale. Așa. Acum o să dau drumul aparatului : fii atent și spune-mi ce auzi...

Vorbind astfel, inginerul apăsă pe un comutator. Din pricina uimirii mai degrabă decît a vreunei senzații neplă-

ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE cpsf.info

cute, pianistul ridică mîinile de pe placă aproape numaidecît.

— Ţine mîinile acolo, Dorine, şi spune-mi ce auzi; nu-ţi fie teamă: nu arde...

După o scurtă ezitare, vizitatorul îşi aşeză din nou mîinile pe placa aparatului.

— Ei? Se aude ceva?

— Da, e valsul din „Coppelia", executat la pian!

Dorin Poenaru îşi ridică o mînă, o ridică şi pe cealaltă, apoi le aşeză la loc, încercînd să înţeleagă modul în care auzea muzica doar la simpla atingere cu degetele a plăcii.

— Poate face contact undeva şi ceea ce aud este totuşi un aparat acustic...

Inginerul îi întinse o bucată de ceară pe care de cîteva minute o frămînta între degete.

— Astupă-ţi urechile...

Pianistul se gîndi o clipă, apoi, ridicînd din umeri, luă ceara.

— S-o încercăm şi pe asta...

Nu-şi astupase niciodată urechile cu ceară, aşa că n-avea prea mare încredere în abilitatea sa; totuşi izbuti mai bine decît se aşteptase.

— Într-adevăr, nu mai aud nimic!...

Îşi aşeză din nou palmele cu degetele întinse pe placa aparatului.

— De data aceasta-i „Balada" lui Ciprian Porumbescu, executată la vioară!...

După mişcarea buzelor, înţelese că prietenul său îi spunea ceva.

— Nu te aud. Stai să-mi scot ceara din urechi...

Cu ajutorul lui Crişan, el se descotorosi în cîteva clipe de dopurile de ceară.

— Formidabil, Aurel! Surzii se pot folosi de aparatul acesta?

— Cei care n-au leziuni prea importante la centrul auditiv din creier, da.

— Există deci o limită...

— Eh! Faţă de ce-a fost pînă acuma... Gîndeşte-te: protezele auditive, oricît ar fi de perfecţionate, corectează doar diminuarea auzului, întărind sunetele şi ducîndu-le pînă în imediata apropiere a receptorilor; cu aparatul meu însă

Colecţia Povestiri Ştiinţifico-Fantastice cpsf.info

ne putem lipsi cu totul de ureche și de nervul acustic. Nu-i ăsta un progres?

Cu mîinile întinse pe placa aparatului, cu privirea pierdută în gol, Poenaru căzuse pe gînduri; Crișan îi urmărea atent toate reacțiile.

— Ei?

Pianistul tresări.

— Se recită „Luceafărul"...

— Ce părere ai? Îți place?

— Hm! mai încape vorbă? Totuși, nu înțeleg: eu credeam că organele de simț răspund la excitații specifice...

— De obicei așa se întîmplă; dar se poate întîmpla și altfel: dovadă, excitanții neadecvați...

— Aha! Parcă mi-ai dat vreo două exemple...

— Pot să-ți dau și douăzeci. Ai știut că terminațiile nervoase din piele sînt sensibile și la lumină și la sunet? Fluxul nervos provocat de acești factori e așa de slab însă că nu trece de pragul percepției. Ei bine, cel puțin pentru sunet, eu am reușit să-l întăresc: aș putea spune că în aparatul de auzit ia naștere un adevărat flux nervos artificial, care se propagă de-a lungul nervilor ca pe niște conducte...

— Flux nervos artificial? Încă n-am auzit...

— Nici n-o s-auzi din altă parte: e vorba de un curent de ioni neurotropi cu electivitate specială pentru centrii auditivi din creier. Ca să mă-nțelegi...

— Spuneai că n-o să mă plictisești cu prea multe amănunte de specialitate.

Pe inginer îl pufni rîsul.

— Parcă voiai să știi...

— Uite, pentru astăzi m-am săturat de teorie și prefer să-mi arăți totul practic...

Mai bine de două ore au zăbovit cei doi prieteni la aparatul minunat inventat de Aurel Crișan. Inginerul făcea diferite demonstrații, iar Poenaru trebuia să spună sau să reproducă tot ce auzea „prin degete". Jocul acesta l-a absorbit așa de mult, că nici n-a observat cum trece vremea; abia în momentul în care prietenul său aprinse lumina, și-a dat seama că se făcuse tîrziu.

— Trebuie să plec, Aurel..., mai aruncă o privire spre aparate și adăugă: Știi, mă interesează foarte mult invenția ta... Nici nu-i de mirare: arta mea se adresează oame-

Colecția Științifico-Fantastice cpsf.info

nilor prin auz. Posibilitatea de a pătrunde prin muzică în sufletul celor ce n-aud, de a le îmbogăţi simţirea prin emoţii care nu le-au fost accesibile, de a le transmite mesajul artei pe care au ilustrat-o Beethoven şi Bach, Ceaikovski şi Chopin... ce poate fi mai minunat? Îmi dai voie să mai vin din cînd în cînd?

Inginerul îi strînse mîna şi i-o scutură cu putere:

— Chiar te rog. Uite, eu nu m-am gîndit că aparatul meu ar putea servi transmiterii unor emoţii artistice infirmilor acelora cărora muzica le era într-adevăr inaccesibilă. Îţi sînt recunoscător că i-ai găsit o utilizare chiar pe placul meu, căci nu doresc altceva decît să fiu de folos oamenilor. Ce-i drept, m-am gîndit la surzii care nu se pot servi de protezele auditive, m-a împins la treabă încă din primul moment dorinţa de a sparge zidul tăcerii care-i desparte de manifestarea sonoră a lumii, dar n-am privit aceasta prin prisma muzicii... Mai treci pe la mine; o să-mi facă mare plăcere oricînd să te văd. Eu vin de la serviciu direct acasă şi nu prea ies decît seara, cînd mă duc pe la cîte un spectacol...

La ieşire, Crişan îl mai reţinu cîteva clipe.

— Ştii de ce te-am întrebat dacă ai compus? Vreau să fac o nouă încercare cu aparatul meu. Pentru aceasta ar trebui să înregistrez o melodie în prezenţa autorului ei...

— Nu prea înţeleg ce nevoie ai de autor; ţi-aş putea recomanda însă un compozitor; cunosc atîţia doar...

Inginerul se grăbi să-l întrerupă cu vorba şi cu gestul:

— Nu, nu, nu n-am nevoie... Te rog, deocamdată să nu aminteşti nimănui despre aparatul meu. Îmi promiţi, nu-i aşa? Compune tu o melodie, orice, cît de simplă: sînt convins c-o să reuşeşti...

Şi adăugă zîmbind:

— Poate ai vreo iubită: închină-i ei melodia, căci dragostea este veşnica sursă de inspiraţie pentru artişti!

Poenaru îşi bătu vesel prietenul pe umăr şi-i strînse cu putere mîna la despărţire:

— Bine, am să încerc...

COLECŢIA Povestiri ştiinţifico-fantastice cpsf.info

II

Pe drum spre casă, Poenaru se gîndea la ciudățenia lucrurilor pe care le aflase; nu-i puteau ieși din cap inginerul Crișan și aparatele sale. Fuseseră colegi în liceu, pe urmă se despărțiseră, urmîndu-și fiecare vocația și destinul; de atunci nu s-au mai văzut. El, Dorin Poenaru, ajunsese un pianist destul de cunoscut și-și avea deschis înainte-i viitorul, căci de-abia împlinise douăzeci și opt de ani.

Pe fostul său coleg îl recunoscuse numaidecît, deși se schimbase, în raport cu vîrsta. Înalt și slab, inginerul Crișan avea una dintre figurile care, o dată văzute, nu se mai uită: profilul ascuțit ca muchea unei unelte tăioase era dominat de o frunte înaltă și bombată, accentuată printr-un început de chelie de-o parte și de alta; nasul lung și subțire, puțin acvilin cobora ferm între doi ochi cu privirea deosebit de pătrunzătoare spre gura cu buze pline, ușor senzuale. Bărbia energică și „mărul lui Adam" proeminent completau profilul acestui om inteligent și întreprinzător. Aurel Crișan era apreciat la întreprinderea unde lucra, deși ducea o viață destul de retrasă și n-avea mulți prieteni; nu era lipsit de sociabilitate, dar îl absorbiseră cu totul lucrările, cărora le închina aproape tot timpul liber. Dacă la întreprindere realizase valoroase invenții și inovații, lucrînd în colectiv cu tovarășii de muncă, acasă își avea aparatele de care se ocupa singur, investind în ele o bună parte din cîștigul său.

— La întreprindere lucrez, obișnuia el să spună, iar acasă mă distrez...

„Distracția" lui consta în încercări de a rezolva diferite probleme de tehnică electronică, așa cum alții se distrează rezolvînd probleme de șah sau cuvinte încrucișate.

Dorin Poenaru nu cunoștea toate amănuntele acestea, dar, regăsindu-și prietenul într-o ambianță cum era aceea din locuința sa, vechea poreclă ce i-o dăduseră pe vremuri colegii îi venise fără voie în minte. Într-adevăr, avea dreptate: ceea ce reușise cu aparatul său ar fi trecut odinioară drept vrăjitorie. Să audă cu ajutorul nervilor tactili!... Tînă-

Colecția Științifico-Fantastice cpsf.info

rul muzician știa că unele vibrații dintre cele care produc sunete se pot percepe la pipăit: simțise adesea strune de vioară vibrîndu-i sub degete. Dar de aici și pînă la ascultarea unor melodii „prin degete" era o distanță enormă. Lucrul i se părea cu adevărat de domeniul fantasticului, gîndindu-se că urmările unei astfel de invenții puteau fi incalculabile, căci deschideau perspectiva unor noi căi de cunoaștere printr-o eventuală lărgire a spectrului senzațiilor. Pe el invenția îl interesa desigur în primul rînd prin importanța ei pentru artă. Oare ce putea aduce ea nou în domeniul acesta? Unele categorii de surzi vor fi marii beneficiari: pentru ei se va deschide minunata lume a sunetelor cu toate comorile artei inspirate de muza Eutherpe. Însă mai era ceva; trebuia să mai fie... Cum ar fi putut altfel să înțeleagă dorința lui Crișan de a imprima o melodie în prezența autorului? Dar ce însemna oare pentru inginer a imprima o melodie? Fără îndoială, sunetele se imprimau pe un fel de benzi ca acelea de magnetofon; de pe ele, aparatul le culegea, transformîndu-le în curenți electrici sau în alte forme de energie pe care le transmitea plăcii cu mozaic fin hexagonal, unde corpusculii tactili le interceptau sub forma unor ușoare furnicături, abia perceptibile cînd erai foarte atent. Toate aceste se puteau înțelege ușor; dar prezența compozitorului... În sfîrșit, avea să vadă... Da, va compune o melodie; mai încercase și, acum, chiar se mira că n-a insistat: prea se dăruise cu totul artei interpretative!

Frămîntat de asemenea gînduri, Dorin Poenaru ajunse acasă. Avea o locuință confortabilă, deși confortul nu reprezenta mare lucru pentru el. Pianul era totul și în fața lui se opri îndată ce intră. Adică, mai era și Carmen, care-l privea zîmbitoare din fotografia stereoscopică de pe pian. Luă fotografia și zîmbi la rîndul său privind-o. Oare ghicise Crișan că-i îndrăgostit sau i-a spus doar așa, din întîmplare, să se gîndească la femeia iubită pentru a se inspira? Puse fotografia la locul ei și se așeză la pian. Degetele sale fine și îndemînatice alergară cu iuțeală de la un capăt la altul al claviaturii, apoi se întoarseră înapoi și iarăși o

Colecția Povestiri Științifico-Fantastice cpsf.info

luară de la început, umplînd încăperea cu o adevărată cascadă de sunete şi acorduri fanteziste. Deodată, mîinile i se opriră în aer, iar urechea i se aplecă atentă, căci prinsese un acord interesant; încercă să-l repete şi reuşi cu cea mai mare uşurinţă, ba chiar adăugă acordului iniţial încă unul, care parcă se cerea acolo. Ochii îi căzură pe fotografia de pe pian şi zîmbi din nou. Frumoasă era Carmen! Semăna cu... Oare cu cine semăna? Prin gînd îi trecură un număr dintre celebrităţile scenei şi ale ecranului, dar nu se opri asupra nici uneia. Nu, Carmen era altfel... Carmen... Carmen... aha! Cu o spaniolă semăna! Închise ochii şi i se păru că tulburătoarea fată din fotografie îi zîmbeşte din dosul unui evantai dantelat, în timpul unei piruete de bolero. Mîinile însă nu i se opriseră: la primele două acorduri se adăugară altele şi, dintr-o dată, Poenaru îşi dădu seama că aceste acorduri puteau prea bine alcătui începutul unei melodii.

— Carmen mă inspiră într-adevăr! exclamă el căutînd cu înfrigurare hîrtie şi vreo unealtă de scris. Pe dosul unei partituri care-i stătea la îndemînă însemnă primele măsuri din noua melodie. Fără îndoială, Carmen e aceea care mă inspiră: iată, acordurile acestea parc-ar avea un veritabil accent spaniol...

Pînă tîrziu Dorin Poenaru zăbovi în faţa pianului, scriind notele care parcă se chemau unele pe altele; avea impresia că melodia i se încheagă în creier cu uşurinţă, ca şi cînd ar fi ştiut-o cine ştie de cînd. Cu toate acestea, era nouă şi originală. Pianistul, posesor al unei vaste culturi muzicale, putea să-şi dea seama perfect că era vorba de o adevărată creaţie, poate, nu într-o manieră absolut modernă, dar asta nu-i scădea cu nimic valoarea.

Cînd obosit a tras cele două liniuţe de încheiere la capătul ultimului portativ, Dorin Poenaru şi-a spus plin de mulţumire:

— Crişan m-a uimit desigur, dar nici eu n-o să mă las mai prejos: va rămîne cu gura căscată văzînd cît de repede şi cu cîtă uşurinţă i-am compus melodia. Şi încă ce

Colecţia Povestiri Ştiinţifico-Fantastice cpsf.info

melodie ! Cred că abia astăzi mi-am descoperit adevărata vocaţie : compoziţia, iată arta căreia o să-mi închin viaţa de-acum înainte !

III

Aurel Crişan îşi primi prietenul în prag, cu şurubelniţa în mînă.

— Te deranjez ? După cum vezi, am profitat din plin de invitaţia ta şi iată-mă-s din nou aici...

Inginerul îl privi cu atenţie, ca şi cînd ar fi vrut să-i citească pe figură răspunsul la întrebarea tainică pe care şi-a pus-o în clipa cînd îi deschidea uşa.

— Nu mă deranjezi de loc ; din contra, te aşteptam...

— Mă aşteptai ? nu-şi putu stăpîni pianistul mirarea. Inginerul o drese :

— Adică... Îmi închipuiam c-o să vii : doar te-am invitat...

Zicînd acestea, el îşi conduse musafirul spre un fotoliu.

— Ia loc, te rog...

— Mulţumesc. Ocupat, mereu ocupat ?...

— Eh ! Nu trebuie să iei în seamă ; pe mine o să mă găseşti ocupat oricînd.

Mai schimbară cîteva cuvinte banale, pe urmă, Dorin Poenaru veni la subiect.

— Ştii, aseară, neavînd ce face, m-am gîndit să compun o melodie, aşa după cum ne-am înţeles...

Inginerul tresări.

— Şi... ai reuşit ?

Cu o studiată modestie, pianistul îi întinse două-trei foi de hîrtie.

— Eh ! n-o fi cine ştie ce, dar, vorba ta : să fie ceva ; mi s-a părut că am inspiraţie...

Aurel Crişan luă hîrtiile şi-şi aruncă ochii pe ele, apoi se îndreptă spre un scrin de unde scoase o partitură pe care i-o întinse lui Poenaru. Acesta îşi privi prietenul întrebător,

apoi, la îndemnul lui mut, se uită la partitură. N-apucă bine să descifreze primele măsuri, că sări drept în picioare, palid, cu figura descompusă de uluire.

— Ce-nseamnă asta ? !

În contrast cu agitația lui, celălalt își păstrase calmul perfect pe care-l afișa totdeauna.

— Ce-nseamnă asta ? După cum vezi, e aceeași melodie, atîta doar că aici se numește „Fantezie spaniolă" și este semnată de Dorin Poenaru, iar acolo „Serenada castiliană", de Pablo Suarez...

Pianistul smulse notele din mîna lui Crișan, le compară cu cele din mîna sa, întoarse partiturile și pe față și pe dos, pînă cînd, în fața evidenței, fu nevoit să se închine. Atunci se așeză din nou în fotoliu cu un aer obosit și năuc. Abia după un răstimp fu în stare să articuleze cîteva cuvinte.

— Ce farsă, doamne, ce farsă ! Bine că n-am găsit-o pe Carmen...

Necazul, amărăciunea, dezamăgirea, nedumerirea îl încercau pe rînd. Ce se alesese din frumoasa lui compoziție ! Dar pe lîngă toate acestea, nu-și putea înăbuși un sentiment de admirație pentru prietenul său, care fără doar și poate era amestecat în toată tărășenia. Cu degetele tremurînde își desfăcu gulerul și cravata, în timp ce Crișan, cu brațele încrucișate, îl privea liniștit, studiindu-l parcă ; exasperat de calmul său, Poenaru izbucni :

— Ce stai așa ? ! Spune-mi o dată cum ai făcut... vrăjitorule !

— Dacă ești curios...

— Dacă sînt curios ? ! Nu vezi că mor de nerăbdare să aflu ?

— Ei bine, iată : vei admite în primul rînd că „Serenada castiliană" n-ai compus-o tu, ci Suarez, care a trăit acum un secol și mai bine...

— Am admis ; zi-i înainte.

— Ieri, după ce mi-am dat seama că nu cunoști melodia, deși ți-am reamintit-o, fără să observi, cu aparatul meu...

Colecția Povestiri Științifico-Fantastice cpsf.info

— Fără să observ?

— Da, fără. După aceea, tot fără să bagi de seamă, ai învățat pe de rost „Serenada castiliană", precum și o frază prin care te angajai că o s-o „compui" îndată ce vei ajunge acasă și că mi-o vei aduce astăzi...

— Asta seamănă a hipnotism, sugestie, sau cam așa ceva, dar eu nu țin minte să mă fi hipnotizat ieri...

Aurel Crișan se așeză și el într-un fotoliu.

— La rezultate asemănătoare se poate ajunge pe căi diferite. De exemplu, sugestiile care ni se fac în somnul hipnotic se imprimă în centrii nervoși fără știrea noastră, deși le recepționăm prin organele de simțuri. Tot fără știrea ta, ți-am transmis, oarecum „prin contrabandă", melodia cu ajutorul aparatului meu. Cum am făcut? O să-ți explic îndată.

Inginerul se ridică și puse în funcțiune un aparat care nu era altceva decît un magnetofon foarte perfecționat.

— Aici se găsește întreg „programul" ce l-ai auzit ieri „prin degete"; de data aceasta poți să-l asculți cu urechile, așa cum se obișnuiește. Spune-mi, te rog, dacă observi ceva.

Dorin Poenaru ascultă vreo zece-cincisprezece minute melodii executate la diferite instrumente, fraze și diferite zgomote cunoscute.

— Ei?

— Nu observ nimic...

— Vrei să te ajut? Fii atent: din cînd în cînd, la intervale regulate, se aude cîte un scîrțîit scurt și strident. Auzi?

Atrăgîndu-i-se atenția, pianistul distinse într-adevăr niște stridențe scurte între două note ale unei melodii sau între două cuvinte ale unei fraze.

— ...E „Serenada castiliană" „concentrată" și fraza despre care-ți spuneam. Stai, să-i dăm drumul cu „încetinitorul".

Zicînd acestea, inginerul învîrti de un buton tocmai cînd banda ajunsese înaintea unei asemenea scîrțîituri. Notele melodiei care se cînta coborîră la cele mai joase tonuri cu putință, lungindu-se în același timp peste măsură, apoi, la

STIINTIFICO-FANTASTICE csfi.info

un moment dat, nu se mai auziră, făcînd loc „Serenadei castiliene“, executată la pian foarte repede, pe cele mai înalte tonuri. Mînuind în continuare butonul, Aurel Crişan o aduse la ritmul şi tonalitatea normală.

— Vezi? Centrii nervoşi o recepţionează însă şi sub forma cea mai scurtă, sub pragul de durată al percepţiei, redînd-o apoi conştiinţei la durata normală a fenomenelor reale. Cam la fel se întîmplă şi cu visele, pe care centrii nervoşi le înregistrează, de asemenea, într-o fracţiune de secundă — atît cît durează de regulă un vis...

Dorin Poenaru nu făcea o mutră prea inteligentă şi nici întrebarea pe care o puse nu era dintre cele mai cu rost:

— De fiecare dată se repetă întreaga melodie?

— Se-nţelege: doar trebuia s-o înveţi... În două ceasuri ai ascultat-o de vreo şaizeci de ori!

După un răstimp, aprinzîndu-şi o ţigară, el continuă:

— Să ştii însă că procedeul nu-i cu totul nou şi original. Pe la mijlocul secolului al douăzecilea, cînd încă exista orînduirea capitalistă, diverse firme occidentale plasau reclame între două imagini la filmele cinematografice. Reclama trecea aşa de repede că ochii n-aveau timpul s-o „vadă“; totuşi ea era înregistrată de centrii nervoşi din creier, rămînînd în subconştient şi influenţînd adesea hotărîrea cumpărătorilor în favoarea mărfurilor care-şi făceau astfel reclama. Procedeul a fost socotit necinstit şi stigmatizat de mulţi oameni cu bun simţ, chiar de pe meleagurile unde se utiliza.

Dorin Poenaru se ridică, gata să plece.

— Am fost victima unei mistificări, dar nu-mi pare rău: cu preţul acesta am cunoscut o realizare...

— Dorine, iartă-mă, îl întrerupse inginerul. Trebuia să fac şi experienţa aceasta cu cineva. Întîlnindu-te la concert şi amintindu-mi cît de bine ne înţelegeam, m-am gîndit să reînnodăm firul prieteniei rupt de atîţia ani, dezvăluindu-ţi ceva din munca mea. Începutul l-am făcut cum ştii. Dacă vrei... am mare nevoie de ajutorul şi colaborarea ta...

Pianistul îl privi nedumerit.

COLECŢIA POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE cpsf.info

— Nu te-nțeleg...

— Ai să mă-nțelegi numaidecît. În experiența de astăzi, tu vezi doar mistificarea, farsa; în realitate, ea a fost o verificare necesară înainte de-a face încă un pas pe drumul pe care ni-l deschide aparatul de auzit. Scopul cercetărilor mele nu-i concentrarea pînă la limita posibilităților a unei melodii și înregistrarea ei sub forma aceasta de către centrii nervoși. Cu ajutorul aparatului pe care-l vezi aici am înregistrat tot felul de zgomote scurte, țipete, scîrțîituri, țîrîituri din natură și le-am analizat cu „încetinitorul". Ei bine, în multe dintre ele am găsit acorduri și armonii surprinzătoare. Știi la ce concluzie am ajuns? Natura i-a inspirat mult mai direct pe oameni în creația lor muzicală decît am fi crezut-o; murmurul apelor, șuieratul vîntului, freamătul pădurilor, cîntecul greierilor cuprind în ele elemente muzicale „concentrate", pe care centrii auditivi ai unor oameni dotați cu sensibilitate specială le înregistrează și, trecîndu-le prin filtrul sensibilității lor, ni le redau dezvoltate sub forma de compoziții.

Puțini sînt însă cei cu urechea fină, sensibilă la armoniile din zgomotele naturii și de aceea muzica nu-i chiar așa de bogată cum ar putea să fie. Dar aparatul de auzit, mai sensibil ca urechea și bazat pe alte principii, e capabil să umple lacuna aceasta a naturii umane. Iată, eu am selecționat un număr de zgomote care conțin acorduri muzicale pe care tu nu le cunoști; sînt ce-i drept amestecate cu multe disonanțe, dar asta nu contează. Vreau să ți le transmit cu ajutorul aparatului de auzit, așa cum am făcut-o cu „Serenada castiliană", iar tu încearcă pe baza lor să compui melodii; vom verifica astfel ipoteza pe care ți-am expus-o. Vrei?... Haide, zi da!... Oamenii pot duce singuri la bun sfîrșit părți dintr-o realizare, dar, pentru a fi întreagă și trainică, ei trebuie să-și unească eforturile, să colaboreze; împreună, poate, vom da omenirii posibilitatea să mai cucerească o părticică din marele necunoscut și să îmbogățească patrimoniul celei mai populare dintre arte...

Pianistul a primit propunerea prietenului său, deși în

Colecția Științifico-Fantastice cpsf.info

mintea lui mai stăruiau multe îndoieli. Apropiindu-se de aparatul de auzit, el îl privi îndelung.

— Nu știu dacă ce mi-ai spus e absolut posibil și real, sau reflectă doar fantezia unui visător, însă de un lucru sînt sigur: surzii te vor binecuvînta...

— A, bine că mi-ai adus aminte..., și inginerul, punînd mîna pe șurubelniță, se apropie de aparatul la care lucrase în ajun. Pianistul îi urmărea mișcările, plin de curiozitate.

— Ia loc: putem sta de vorbă și așa.

— Ce construiești?

— La naiba! am de gînd să le fac bucurie și orbilor; ce, vrei să fie invidioși pe surzi?!

Tîrziu, cînd plecă spre casă, pe Dorin Poenaru îl urmări mult timp imaginea prietenului său, silueta lui înaltă, profilul ca de medalie și, întorcîndu-și încă o dată privirea înapoi, nu se putu răbda să nu-și șoptească:

— Vrăjitorul!...

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE cpsf.info

Cititorii au cuvîntul

Vă mulțumesc pentru răspunsul dv. în care mi-ați făgăduit că veți publica și alte romane legate de zboruri cosmice spre alte galaxii.

Am 14 ani. Cu învățătura o duc bine, avind numai note de 9 și 10. Am intrat în clasa a VII-a și, dintre toate materiile, cel mai mult îmi plac: zoologia, anatomia, geografia.

Dintre ultimele lucrări apărute în Colecție, m-au impresionat în mod deosebit povestirile: „Lumina vie" *de Radu Nor,* „1 Gigant 1" *de R. Vulpescu și L. Macoveanu,* „Solul Cosmosului" *și* „Marțianul" *de A. Kazanțev și* „Misterioasele cristale octaedrice" *de Galia Gruder.*

Sînt abonat la Colecție din vara anului 1958 și pînă în prezent nu-mi lipsește nici un număr. De curînd mi-am procurat și restul de fascicule pe care nu le aveam.

Cu cîteva luni în urmă, le-am dat unor colegi să citească cîteva dintre numerele apărute în ultimul timp. Cînd mi le-au înapoiat m-au rugat să le mai împrumut alte lucrări. Acum aproape toți colegii mei sînt abonați la Colecție. Unul dintre ei este Postelnicu Raul. Împreună cu el am reușit să atragem spre Colecție alți cîțiva prieteni. În curînd și aceștia se vor abona, îngroșînd rîndurile cititorilor Colecției.

În încheiere, vă urez mult succes în publicarea unor lucrări cît mai interesante (mai ales despre unele lungi călătorii cosmice și primii pași ai cosmonauților pe alte planete).

TIHOHOD NISTOR
comuna Mogoșani, regiunea Argeș

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

COLECTIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE cpsf.info

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREŢUL 1 LEU

• • NOIEMBRIE 1962